

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України
Освітня програма	26977 255 Озброєння та військова техніка
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	255 Озброєння та військова техніка

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

22.07.2021 р.

Справа № 1105/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 25 "Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону" у складі:

Рижов Ігор Миколайович – головуєчий,

Белай Сергій Вікторович,

Гусак Юрій Аркадійович,

Дяченко Володимир Іванович,

Кононов Олексій Анатолійович,

Кузавков Василь Вікторович,

Майстренко Олександр Васильович,

Павленко Максим Анатолійович,

Ролін Ігор Федорович,

Стрінада Віктор Васильович,

за участі запрошених осіб:

Васьківський Михайло Іванович – гарант ОП,

Худов Геннадій Володимирович – керівник експертної групи,

Кривцун Володимир Іванович – член експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	26977
Назва ОП	255 Озброєння та військова техніка
Галузь знань	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність	255 Озброєння та військова техніка
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Освітньо-наукова програма (ОНП) за спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка" орієнтована на підготовку фахівців сектору безпеки та оборони України та відповідає Стратегії та перспективним напрямам розвитку ЦНДІ ОВТ ЗСУ : Положенню про ЦНДІ ОВТ ЗСУ (https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2021/83_nm.pdf), місії, Стратегії та перспективним напрямам розвитку ЦНДІ ОВТ ЗСУ (https://cndiovt.com.ua/files/normact/dod_13.pdf), що полягає у підготовці висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, здатних у своїй науковій діяльності використовувати компетентності у сфері озброєння та військової техніки для науково-технічного супроводження створення новітнього озброєння, розробок і модернізації ОВТ, техніки та засобів спеціального призначення, прогнозування перспектив розвитку ОВТ Збройних Сил України, формування науково-обґрунтованих пропозицій щодо реалізації військово-технічної політики, Державних цільових оборонних програм розвитку ОВТ. Унікальність ОНП полягає : повній узгодженості ОНП із замовником, участі представників замовника в освітньому процесі за ОНП, реалізації ОНП за державним замовленням, дотичності наукових інтересів наукових керівників та здобувачів ВО, наявності двох наукових фахових видань категорії В.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

ОНП враховує потреби широкого кола стейкхолдерів (ВНУ ГШ ЗСУ, ДВОН МОУ, Департаменту військово-технічної політики, розвитку ОВТ МО України), що відображено в результатах навчання. В наявності позитивні рецензії від широкого кола фахівців (https://cndiovt.com.ua/files/recenzia_255_DVTPROVT.pdf), проведено громадське обговорення проекту ОНП. Відбувається постійне коригування результатів навчання, розробка методичного забезпечення для здобувачів вищої освіти тощо.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі ОНП та результати навчання враховують тенденції розвитку спеціальності. Регіональний контекст не відіграє вагомую роль для функціонування ОНП, адже функції ЗСУ не залежать від регіональних особливостей. Організовано співпрацю з вітчизняними ЗВО. Досвід урахування аналогічних іноземних освітніх програм відсутній через закритий характер окремих наукових досліджень.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Для освітнього рівня доктор філософії стандарт вищої освіти зі спеціальності "255 Озброєння та військова техніка" не затверджено. Аналіз РН ОНП свідчить про відповідність вимогам Національної рамки кваліфікацій для 8-го кваліфікаційного рівня.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОНП (https://cndiovt.com.ua/files/onp_255_rev_2016.pdf) та навчального плану (https://cndiovt.com.ua/files/nr_255_rev_2016.pdf), за спеціальністю 255 Озброєння та військова техніка, складає 240 кредитів ЄКТС. Структура навчального плану містить освітню складову (60 ЄКТС), наукову складову (166 ЄКТС), науково-дослідну практику (6 ЄКТС) та атестацію (8 ЄКТС). Дисципліни за вибором ад'юнкта складають 15 кредитів ЄКТС (https://cndiovt.com.ua/files/dyscypliny_255.pdf), що відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для третього (освітньо- наукового) рівня вищої освіти. Державний та професійний стандарти за даною спеціальністю – відсутні.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ОНП має необхідні реквізити, вимоги до зарахування вступників, опис предметної області, професійний профіль випускника, можливості щодо продовження освіти, форми оцінювання, перелік програмних компетентностей випускника та програмних результатів навчання, ресурсне забезпечення реалізації програми, можливості щодо академічної мобільності, перелік освітніх компонентів та логічну послідовність їх вивчення, форми атестації здобувачів та вимоги до них, опис відповідності освітніх компонентів програмним компетентностям та програмним результатам навчання. перелік напрямків наукових досліджень.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОНП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності "Озброєння та військова техніка".

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Структура ОНП передбачає формування індивідуальної освітньої траєкторії. Перелік навчальних дисциплін для вільного вибору складається з трьох блоків (https://cndiovt.com.ua/files/dyscypliny_255.pdf) Сілабуси вибіркового ОК викладені на сайті.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Основою практичної підготовки ОНП є практична складова всіх освітніх ОК та науково-дослідницька практика (6 кредити ЄКТС). Програма практичної підготовки дозволяє отримати необхідні результати навчання.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ОНП через освітні компоненти сприяє набуттю випускниками навичок презентації, креативності, володіння іноземною мовою, розвитку лідерських та організаторських якостей, соціальних навичок комунікації, лідерства, здатності брати на себе відповідальність тощо. Основними формами забезпечення навичок "soft skills" є семінари, практичні та групові заняття, індивідуальні дослідницькі завдання, науково-дослідницька практика, провадження науково-пошукової роботи, звіти про науково- дослідницьку діяльність та апробація результатів наукових досліджень на конференціях у ЗВО. Здобувачі недостатньо орієнтуються щодо порядку формування та необхідності набуття ними соціальних навичок soft-skills.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Відповідний професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг ОНП та освітніх компонентів є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання .

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів ОНП за дуальною освітою не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за ОНП є чіткими та зрозумілими, розробленими і затвердженими у встановленому порядку, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЦНДІ ОВТ ЗСУ (<https://cndiovt.com.ua/pages/applicants.html>).

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

У правилах прийому особливості ОНП враховані. На сайті ЦНДІ ОВТ ЗСУ приведені програми вступних випробувань, форми проведення та зміст іспитів (<https://cndiovt.com.ua/pages/applicants.html>).

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Основними формами академічної мобільності для здобувачів вищої освіти в ЦНДІ ОВТ ЗСУ визначено навчання за програмами академічної мобільності. Визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва з ЗВО-партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ЄКТС.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті визначені у Положенні про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (https://cndiovt.com.ua/files/normact/dod_1.pdf). Приведені конкретні випадки застосування викладеної процедури. У ЦНДІ ОВТ ЗСУ відсутнє Положення щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми і методи навчання сприяють досягненню цілей ОНП та програмних результатів навчання. Академічна свобода здобувачів ВО забезпечується. Узагальнені результати анкетувань не приведені .

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання доводиться своєчасно у формі силабусів ОК, робочих програм навчальних дисциплін.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Поєднання навчання і дослідження у ЦНДІ ОВТ ЗСУ забезпечується шляхом: застосування дослідницьких методів навчання при викладанні навчальних дисциплін, залучення здобувачів вищої освіти до самосійних наукових досліджень, виконанням індивідуальних завдань в межах окремих ОК. Результатом такого поєднання є публікації у вигляді: наукових статей у фахових виданнях; тез доповідей; звітів про НДР.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Оновлення змісту освітніх компонентів відбувається з урахуванням результатів опитування здобувачів після завершення вивчення освітнього компонента, досвіду бойового застосування Збройних Сил України, операції Об'єднаних сил, аналізу тенденцій розвитку та при появі нових зразків ОВТ, результатів відповідних наукових досліджень. Оновлення змісту освіти здійснюється на підставі результатів зворотного зв'язку (обговорення з роботодавцями, викладачами, здобувачами), аналізу тенденцій розвитку спеціальності, результатів відповідних наукових досліджень. За необхідності коригування змісту освіти може проводитися НПП протягом навчального року.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти приймають участь у міжнародних наукових форумах, Існує практика участі здобувачів у міжнародних наукових конференціях, співпраці за актуальними напрямками ННТД з Військовим інститутом технологій ОВТ (WITU) (Польща) (https://cndiovt.com.ua/files/mem_WITU_2019.pdf), Технічним інститутом ВПС (Польща) (<https://www.itwl.pl>, https://cndiovt.com.ua/files/mem_ITWL_2019.pdf, https://cndiovt.com.ua/files/mem_ITWL_2020.pdf).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Форми контролю, порядок проведення контрольних заходів та критерії оцінювання регламентовані “Положенням про організацію освітнього процесу в ЦНДІ ОВТ ЗСУ” (https://cndiovt.com.ua/files/normact/dod_1.pdf), “Положенням про підготовку ад'юнктів (здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії ЦНДІ ОВТ ЗСУ)” (https://cndiovt.com.ua/files/normact/dod_3.pdf). Двічі на рік ад'юнкти звітують про виконання індивідуального навчального плану. Результати звітування заносяться до протоколу засідання підрозділу. Щороку здійснюється проміжна атестація ад'юнктів їх керівником.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

В умовах відсутності Стандарту вищої освіти, форми атестації здобувачів на ОНП врегульовані Постановою Кабінету міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах). Передбачений публічний захист наукових досягнень у формі дисертації на засіданні спеціалізованої вченої ради.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура проведення контрольних заходів регулюється внутрішніми документами, в яких висвітлені чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів. Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів забезпечується шляхом формування для проведення контрольних заходів екзаменаційних комісій у складі двох та більше осіб, зрозумілістю самої процедури та критеріїв оцінювання, можливістю оскарження результатів здачі екзамену. Об'єктивність екзаменаторів гарантується як при першому проходженні семестрових контрольних заходів (заліків, екзаменів), так і при ліквідації кадемичної заборгованості, заслуховуванні ад'юнктів та їх підсумкової атестації (заходи проводяться у складі комісії (як мінімум трьох осіб), на засіданні підрозділу або спеціалізованої вченої ради). Існують певні відмінності в ЦНДІ ОВТ ЗСУ та в НУОУ кількості балів за національною шкалою та за шкалою ЄКТС. Необхідно розширити співпрацю ЦНДІ ОВТ ЗСУ та НУОУ щодо реалізації освітньої компоненти або більш детального опрацювання відповідного договору

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регулюються низкою нормативно-правових актів, зокрема "Положенні про організацію освітнього процесу в ЦНДІ ОВТ ЗСУ" (https://cndiovt.com.ua/files/normact/dod_1.pdf), "Положенні про протидію академічному плагіату в ЦНДІ ОВТ ЗСУ" (https://cndiovt.com.ua/files/normact/dod_8.pdf). Здобувачі та НПП мають достатній рівень обізнаності щодо процедур дотримання академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Згідно з Угодою (<https://cndiovt.com.ua/files/Ugoda.pdf>) про співробітництво між Національним університетом оборони України імені Івана Черняхівського та Центральним науково-дослідним інститутом озброєння та військової техніки Збройних Сил України від 02.08.2016 року до викладання дисциплін освітньої складової ОНП залучаються провідні науково-педагогічні працівники НУОУ. Академічна та професійна кваліфікація НПП НУОУ забезпечує досягнення визначених програмою цілей та програмних результатів навчання та їх відповідність навчальним дисциплінам, що викладаються на ОНП. До реалізації ОНП залучені найбільш досвідчені, висококваліфіковані НПП.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процедури конкурсного добору викладачів дозволяють забезпечити необхідний рівень реалізації ОНП. Інформація про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників розміщується як на сайті НУОУ, так і на сайті Міністерства оборони України.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу відбувається на постійній основі на етапах формування (коригування) ОНП, рецензування ОНП, проведення занять за ОНП.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

До викладання навчальних дисциплін залучаються представники органів військового управління. Представники НУОУ, ВНУ ГШ ЗСУ, ДВОН МОУ, ЦНДІ ЗСУ, ДВТСР ОВТ залучаються до участі у науково-практичних семінарах, конференціях, рецензуванні наукових та навчально-методичних праць, є членами спеціалізованих вчених рад, опонентами дисертаційних робіт на захистах, приймають безпосередню участь у розробці змісту та рецензуванні ОНП.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Переважає більшість заходів, що проводяться у ЗС України та за участю міжнародних партнерів України у військовій сфері, відбувається на базі НУОУ. НПП та здобувачі, які залучаються до цих заходів, мають постійну можливість підвищувати свій професійний рівень з урахуванням останніх тенденцій розвитку ЗС України.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

У НУОУ існує система заохочень викладачів до розвитку викладацької майстерності, яка полягає у аналізі результатів їх науково-педагогічної діяльності, матеріальному і моральному заохоченні у відповідності до досягнутих результатів. існує система матеріального та морального, кар'єрного стимулювання викладачів, яка ґрунтується на аналізі результатів їх освітньої діяльності через рейтингову оцінку викладачів (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-60.pdf>). При цьому не передбачена можливість матеріального заохочення військових НПП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення О Н П забезпечують досягнення цілей та програмних результатів навчання. Забезпечено доступ до засобів імітаційного моделювання (Славутич <https://bit.ly/ztUVODI>, JCATS <https://sim.nuou.org.ua/uk/>), засобів проведення випробувань (балістична траса, електронні стенди, тощо), комп'ютерних класів із спеціалізованим програмним забезпеченням для аналізу та обробки результатів досліджень та підвищення рівня підготовки. Для проведення експериментальних досліджень командуванням ЦНДІ ОВТ ЗС України підписані угоди з великою кількістю підприємств, наукових установ та КБ.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

НУОУ забезпечує безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності. ЦНДІ ОВТ ЗС України забезпечує безоплатний доступ всіх учасників освітнього процесу за ОНП до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, розташованих у локальній мережі та мережі Інтернет, необхідних для навчання та досліджень.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Заклад вищої освіти забезпечує безпечність життя та здоров'я здобувачів, що навчаються за ОНП. Систематично проводяться опитування задоволеності умовами навчання, побуту та соціальних потреб (https://cndiovt.com.ua/files/pytanja_255.pdf). Висловлення своїх потреб, зауважень, побажань здобувачі цілодобово можуть через електронну поштову скриньку (cndi_ovt@mil.gov.u) або письмово через скриньку довіри.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки повністю забезпечують здобувачів, які навчаються за ОНП. В той же час механізм висвітлення їх на офіційних ресурсах ЦНДІ ОВТ ЗСУ потребує доопрацювання.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Надання освітніх послуг особам з особливими потребами за даною ОНП не передбачено. В інституті розроблено та діє Положення про особливості освітнього процесу для осіб з особливими потребами (https://cndiovt.com.ua/files/pol_osoblyvosti.pdf).

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В ЦНДІ ОВТ ЗСУ діє на підставі Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у ЦНДІ ОВТ ЗС України» (https://cndiovt.com.ua/files/normact/dod_9.pdf). Визначена політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації ОНП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП визначаються розпорядчими документами, а також розробленими на їх основі «Положенням про організацію освітнього процесу ЦНДІ ОВТ ЗСУ» (http://cndiovt.com.ua/files/normact/dod_1.pdf); «Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в ЦНДІ ОВТ ЗС України» (http://cndiovt.com.ua/files/normact/dod_2.pdf) та «Положенням про раду молодих вчених ЦНДІ ОВТ ЗС України» (http://cndiovt.com.ua/files/pol_mol_vchenyh.pdf).

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі залучаються до перегляду ОНП та є партнерами у процесах забезпечення її якості.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Безпосередня взаємодія з роботодавцем щодо фахової підготовки здобувачів ведеться на постійній основі. В ЦНДІ ОВТ ЗСУ функціонує процедури періодичного перегляду ОНП.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників за ОНП. В Інституті формується резерв для заміщення вакантних посад наукових працівників та претендентів на вступ до докторантури з числа кращих випускників з урахуванням рейтингової оцінки.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Система забезпечення якості вищої освіти ЦНДІ ОВТ ЗСУ забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки ОНП.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Оскільки акредитація ОНП є первинною, результати зовнішнього забезпечення якості освіти відсутні. На етапах її розробки та коригування ОНП використано досвід акредитації ОНП і з 2-5 галузі знань на третьому (освітньо-науковому) рівні.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Культура якості, яка сприяє постійному розвитку та освітній діяльності за ОНП, у ЦНДІ ОВТ ЗСУ сформована.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визначені правила і процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, є доступними для них та дотримуються під час реалізації ОНП.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

Проєкт ОНП оприлюднений на сайті ЦНДІ ОВТ ЗСУ у 2021 р. та на момент проведення акредитації розміщений у вільному доступі на офіційному сайті ([https://cndiovt.com.ua/files/onp_255_rev_2021\(proekt\).pdf](https://cndiovt.com.ua/files/onp_255_rev_2021(proekt).pdf)).

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ЦНДІ ОВТ ЗСУ своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про ОНП в обсязі, достатньому для інформування всіх стейкхолдерів та суспільства.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Зміст ОНП та силабусівта РПНД її ОК показав, що структура освітньої складової дозволяє підготувати здобувачів до самостійного проведення наукового дослідження.

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямку досліджень наукових керівників

Наукова діяльність здобувачів відповідає напрямку досліджень їх наукових керівників. На ОНП існує практика спільного виконання досліджень в рамках НДР науковим керівником та його ад'юнктом.

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

ЦНДІ ОВТ ЗСУ організаційно та матеріально забезпечує можливість використання ад'юнктами для проведення досліджень навчально-матеріальної бази, інших установ згідно з підписаними угодами. Частина здобувачів брали участь в складі дослідницьких груп у міжнародних військових навчаннях.

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

Здобувачі активно беруть участь у міжнародних конференціях (міжнародна виставка "Зброя та безпека", <https://www.iec-expo.com.ua/or-2021.html>).

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Наукові керівники здобувачів постійно, спільно з ад'юнктами, беруть участь у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та впроваджуються у практику розвитку ОВТ. Всі наукові керівники ад'юнктів мають наукові показники вище рівня, що вимагається ліцензійними та акредитаційними вимогами.

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

У ЦНДІ ОВТ ЗСУ підхід до забезпечення дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності можна охарактеризувати як системний.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Потребують удосконалення процедури та документальне оформлення опитувань НПП та здобувачів щодо цілей та програмних результатів навчання ОНП. 2. Включити випусників за ОНП, які акредитується, у робочу групу з її перегляду. 3. Розширити співпрацю з вітчизняними та закордонними військовими ЗВО, які здійснюють підготовку за спеціальністю Озброєння та військова техніка.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

В ОНП 2021 року (https://cndiovt.com.ua/files/onp_255_rev_2021.pdf) та навчальний план 2021 року (https://cndiovt.com.ua/files/np_255_rev_2021.pdf) внести такі зміни: 1. Внести до освітньої складової науково-дослідну практику (відповідно до наказу МО України №115 від 24.02.2017); 2. Змінити в переліку вибіркових дисциплін ОК 2.1.3, 2.2.3, 2.3.3 "Основні положення системи розробки та постановки на виробництво..."; 3. Внести зміни до Матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП (СК9 реалізований тільки через вибіркові компоненти). Впровадити практику систематичного інформування здобувачів ВО щодо порядку формування у них системи професійно значущих соціальних навичок.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Переглянути розділ 1 Правил прийому на навчання для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук ЦНДІ ОВТ ЗСУ шляхом розширення кола осіб вступників також для військовослужбовців інших військових формувань України. 2. Розглянути можливість введення вагових коефіцієнтів для розрахунку конкурсного балу вступників, що дозволить відбирати на ОНП військовослужбовців з більшим досвідом фахової підготовки. 3. Розробити нормативний документ щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Розширити можливості реалізації принципу інтернаціоналізації навчання (мобільність здобувачів і НПП, міжнародна дослідницька співпраця).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Розширити співпрацю ЦНДІ ОВТ ЗСУ та НУОУ щодо більш детального опрацювання відповідної Угоди. 2. Доповнити силабуси та РПНД відомостями щодо критеріїв оцінювання здобувачів, а саме нарахування (розподілу) балів за кожне заняття у зручний для інформування здобувачів спосіб.

Критерій 6. Людські ресурси

Розглянути питання щодо залучення до реалізації освітньої складової наукових працівників ЦНДІ ОВТ ЗСУ. Розглянути можливість надання доступу до міжнародної наукометричної бази ІЕЕЕ.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Доопрацювати механізм висвітлення на офіційних ресурсах ЦНДІ ОВТ ЗСУ питань освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів, які навчаються за ОНП. Завершити роботу щодо створення та забезпечення роботи власної електронної бібліотеки.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Долучити до процесу перегляду ОНП представника "Ради молодих вчених ЦНДІ ОВТ ЗСУ". 2. Врахувати повноваження "Ради молодих вчених ЦНДІ ОВТ ЗСУ" у керівних документах щодо організації освітньої, наукової та науково-технічної діяльності ЦНДІ ОВТ ЗСУ. 3. Внести доповнення до Угоди між ЦНДІ ОВТ ЗСУ та НУОУ щодо конкретних кроків забезпечення якості ОНП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Зробити доступним для всіх стейкхолдерів результати документального оформлення опитувань НПП та здобувачів щодо цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Використати наявні можливості НУОУ щодо сприяння мовній підготовці здобувачів для набуття сертифікатів з іноземної мови рівня В 2 (СМР2). 2. Впровадити інформаційно-технічні (програмні) засоби перевірки на наявність

текстових збігів закритої частини дисертаційних робіт здобувачів вищої освіти. 3. Заохочувати здобувачів щодо долучення до міжнародної академічної спільноти та розвитку міжнародної співпраці.

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

МАЙСТРЕНКО ОЛЕКСАНДР ВАСИЛЬОВИЧ